

Byggnation, Vårdhygien vid om- och ny-

Hitta i dokumentet

[Syfte:](#)

[Övergripande:](#)

[Bakgrund](#)

[Vid bygg- och reparationsarbeten inomhus i vårdlokaler](#)

[Riskbedömning bygg- och reparationsarbete inomhus](#)

[Skyddsåtgärder - Infektionskänsliga patienter: BOV](#)

[Vårdhygieniska aspekter vid ny- och ombyggnation](#)

[Vid byggnadsarbeten utomhus](#)

[Planering inför inköp av inventarier](#)

[Förhindra Legionellatillväxt](#)

[Referenser och för mer information](#)

[Uppdaterat från föregående version](#)

[Bilaga 1. Checklista](#)

Syfte:

Att all bygg, mark och reparationsarbete inom och utanför Hallands sjukhus sker på ett patientsäkert sätt. Att vårdlokaler uppfyller hälso- och sjukvårdslagens krav på [god hygienisk standard](#) för att förhindra vårdrelaterade infektioner (VRI) och smittspridning. Att vårdlokalen ger förutsättningar för en säker arbetsmiljö hos vård-, omsorg- och servicepersonal.

Övergripande:

Lokaler som används för vård och omsorg måste enligt hälso- och sjukvårdslagen vara anpassade till de hygienkrav som ställs på den verksamhet som bedrivs där.

Inför ny- eller ombyggnad av vårdmiljöer ska Regionfastigheter kontakta vårdhygienisk expertis via funktionsbrevlåda vardhygien.halland@regionhalland.se. Kontakt bör tas i ett tidigt skede. Det gäller även vid förändrad verksamhet i befintliga lokaler.

Bakgrund

I samband med rivnings- och markarbeten utomhus och ombyggnationer eller reparationsarbeten inomhus på avdelningar och i korridorer, t.ex. vid arbete ovan undertak, frigörs byggdamm som kan innehålla bakterier och mögelsporer. Detta är för de allra flesta helt ofarligt men patienter med starkt nedsatt immunförsvar kan drabbas av svårbehandlade och livshotande infektioner orsakade av exempelvis Bacillus och Aspergillus.

Vid bygg- och reparationsarbeten inomhus i vårdlokaler

Vid inomhusarbeten där patienter kan exponeras för damm gör ansvarig chef en riskbedömning och bedömer om skyddsåtgärder behöver vidtas t.ex. flytta infektionskänsliga patienter. Ansvarig chef tar ställning till om arbetet kan utföras eller bör uppskjutas på grund av risken. Som hjälp i riskbedömningen och inför ställningstagande till skyddsåtgärder vid inomhusarbete kan följande beaktas:

Riskbedömning bygg- och reparationsarbete inomhus

- Sliparbeten ska alltid ske bakom avskärmning (inplastad arbetsplats)
- Borrarbete ska alltid ske bakom avskärmning (inplastad arbetsplats)
- Bedöm lämpliga transportvägar för hanterverkare och för byggmaterial.

- Personal och materialförsörjning till byggarbetsplatsen ska i möjligaste mån inte beröra aktiv vårdlokal, överväg alternativa vägar

Arbete ovan undertak:

Ovanpå undertak finns det damm som innehåller mögelsporer, (t ex arten Aspergillus). Dessa faller ner i samband med att takplattor öppnas och arbete utförs. Sporerna kan utgöra en risk för patienter med gravt nedsatt immunförsvar och riskerar att förorena material. Även byggarbeten i väggar och golv innebär risker.

Ingrepp i undertak som överstiger en timme och/eller ingrepp i undertak som innebär att man lyfter på fler än en takplatta samtidigt medför skyddsåtgärder. Alla takplattor ska sättas tillbaka efter avslutat arbete. Golven ska vara fria från synligt damm efter avslutat arbete. Extra städning kan behövas.

För enheten

Tänk på att alltid:

- Hålla dörrar till vådrum, behandlingsrum, förråd med mera stängda
- Täck material som inte kan flyttas
- Minimera passage och väntetid i lokalen under arbetets gång. Försäkra er om att inte patienter med gravt nedsatt immunförsvar exponeras
- Vårdpersonal i arbetskläder ska inte uppehålla sig i byggområdet
- Lägg till extra städning på ytor som blir dammiga. Tänk på att damma ovanpå skåp som innehåller material till patienter. Kontakta lokalvården

Skyddsåtgärder - Infektionskänsliga patienter:

- Håll dörrar stängda till vådrum där infektionskänsliga patienter vistas
- Om dörrar till vårdplatser saknas kan arbetet behöva skjutas upp till dess att infektionskänslig patient flyttats från avdelningen. Undantag är akuta arbeten som är omöjliga att skjuta upp på grund av driftssäkerheten. Då får arbetet genomföras på kortast möjliga tid
- Infektionskänsliga patienter kan transporteras genom korridorer där man utför takarbeten på grund av den korta exponeringstiden
- Infektionskänsliga patienter som ska på undersökningar på enheter där det pågår byggnadsarbete t.ex. röntgen ska tas direkt in till undersökningsrummet och efter undersökningen snarast transporteras tillbaka till enhet
- Förvaring av sängar och annan utrustning ska i första hand flyttas eller täckas över

Till infektionskänsliga patienter räknas exempelvis:

- Patienter med $< 0,5 \times 10^9/L$ neutrofila granulocyter
- Patienter med kroniska lungsjukdomar och/eller dialys

Enheter med infektionskänslig miljö räknas:

- Hematologavdelning/mottagning (inklusive HSH Barnavd 62,63 samt Barn – dagvård)
- Onkologavdelning/mottagning (inklusive HSH Barnavd 62,63 samt Barn – dagvård)
- Operationsavdelning
- Intensivvårds samt uppvakningsavdelning

- Neonatalavdelning
- Dialysavdelning
- Lungavdelning/mottagning
- Sterilcentral

BOV

Svensk Förening för Vårdhygiens (SFVH) [kunskapsunderlag Bygghälsa och Vårdhygien \(BOV\)](#) behandlar hur man kan uppnå en god hygienisk standard vid ny- och ombyggnad samt renovering av vårdlokaler. Socialstyrelsen hänvisar bl.a. till detta dokument. BOV indelar lokalerna i olika hygienklasser beroende på vårdhygieniska krav. För ingående information om ytmaterial m.m. se BOV.

Vårdhygieniska aspekter vid ny- och ombyggnation

Hygien-klass	Typ av lokal	Väsentliga krav (exempel)
Hygien-klass 0	Lokaler där patienter/omsorgstagare/besökare inte vistas	Inga vårdhygieniska krav
Hygien-klass 1	Hissar Korridorer och kulvertar Allmänna toaletter Personalutrymmen Samtalsrum	Extra städning på ytor som blir dammiga
Hygien-klass 2	Avdelningar Mottagningar Omklädningsrum där arbetskläder förvaras	Som ovan samt: • Använd informationsblad/checklista se bilaga 1 • Hålla dörrar till vådrum, behandlingsrum och förråd stängda • Material i korridor som inte kan flyttas ska täckas över • Minimera passage och väntetid i lokal under arbetets gång • Lägg till extra städning på ytor som blir dammiga • Tänk på att damma ovanpå skåp som innehåller material till patienter
Hygien-klass 3	Lokaler med särskilda hygienkrav, t ex: • Hematologavdelning • Hematologmottagning • Onkologenheter • Operationsavdelning • Decentralt placerad operationssal • Sterilteknisk enhet • Dialysenhet • Endoskopienhet	Som ovan samt: Vårdhygienisk expertis ska alltid konsulteras i god tid innan ny- och ombyggnation.

	• Intensivvårdsavdelning inkl. neonatalvård • Interventions Lab • Infektionsavdelning • Vård av särskilt infektiöskänsliga patienter	
--	--	--

Vid byggnadsarbeten utomhus

Byggnation utomhus kan innebära risk att byggdamm tränger in i vårdlokaler t.ex. om tilluften sitter på marknivå inom byggområdet kan mögelsporer komma in via ventilationssystemet. Regionfastigheter bedömer om extra skalskydd behövs för fasader, balkonger och fönster som vetter mot byggarbetsplatsen. För vårdverksamheterna är det viktigt att känna till att skalskydd innebär restriktioner att öppna fönster samt att vistas på balkonger och uteplatser.

Planering inför inköp av inventarier

Dator- och medicinteknisk utrustning som används i vårdnära miljöer såsom ex. behandlingsrum, vådrum ska vara avtorkningsbart och tåla Region Hallands upphandlade rengöring- och desinfektionsmedel

Förhindra Legionellatillväxt

Vattensystem kan påverkas vid ny- och ombyggnation och/eller verksamhet som varit stängd.

Följ rutin: [Legionella – Förebyggande åtgärder](#)

Referenser och för mer information

[Hälso- och sjukvårdslagen \(2017:30\)](#)

[Att förebygga vårdrelaterade infektioner. Ett kunskapsunderlag. Socialstyrelsen. ISBN 91-85482-14-5](#)

[Byggegenskaper och vårdhygien. Vårdhygieniska aspekter vid ny- och ombyggnation samt renovering av vårdlokaler. 4:e upplagan, 2025](#)

[Grundläggande krav för transport. Lagerhållning och hantering av sterila medicintekniska produkter avsedda för användning inom vård och omsorg SS 8760015:2017](#)

[Ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete SOSFS 2011:9](#)

[Vårdhandboken. Medicintekniska produkter med specificerad mikrobiell renhet.](#)

[Vårdhandboken. Legionella förebyggande åtgärder.](#)

Uppdaterat från föregående version

2023-08-29 Uppdatering av länkar

2023-09-11 Redaktionell uppdatering

Bilaga 1. Checklista

Arbete ovan undertak och annat mindre byggarbete

Ovanpå undertak finns det damm som innehåller mögelsporer, (t ex arten Aspergillus). Dessa faller ner i samband med att takplattor öppnas och arbete utförs. Sporena kan utgöra en risk för patienter med gravt nedsatt immunförsvar och riskerar att förorena material. Även byggarbeten i väggar och golv innebär risker.

För enheten

Tänk på att alltid:

- Hålla dörrar till vådrum, behandlingsrum, förråd med mera stängda
- Täcka material som inte kan flyttas
- Minimera passage och väntetid i lokalen under arbetets gång. Försäkra er om att inte patienter med gravt nedsatt immunförsvar exponeras
- Vårdpersonal i arbetskläder ska inte uppehålla sig i byggområdet
- Lägg till extra städning på ytor som blir dammiga. Tänk på att damma ovanpå skåp som innehåller material till patienter. Kontakta lokalvården

Information till entreprenörer

- Att vistas i rum med hög renhetsgrad t.ex. operation- och steriltekniska enheter kräver extra skyddsklädsel. Inför dessa arbeten kontakta enheten för information

Viktiga aspekter		Signatur
Tidperiod ny- och ombyggnad	Tid:	
Enhetens chef informerad	Namn:	
Behövs extra städ?		
Vid Ja bokad?		
Entreprenörer informerade om skyddsklädsel		
Entreprenörer informerade om ev. smittrisker och dess åtgärder		